

Advenditervitus

Armas sõber!

Kas oled pannud tähele, et sageli algavad vestlused või kirjad lühikese ülevaatega ilmast? Nüüd, kui Eestis on sügis muutunud talveks, saame pea igapäevaselt kelleltki ülevaate, kui külm või vihmane parajasti on. Halli pilvekatte tagant piiluv päike töötab rõõmsat päeva, raske madal taevas jälle tekitab tunde, et tahaks neiks pikkadeks talvekuudeks vaikesse mõtisklevasse ja endasse vaatavasse seisundisse vaibuda.

Kirikukalender ja -traditsioon toetab sellist siserefleksiooni. *Advent* tähendab ladina keeles tulemist, saabumist – on paastu, ootuse ja ettevalmistuse aeg. Valmistume tähistama Kristuse sünnipüha, Jumala saabumist, kuid mitte üksnes meenutades üht kunagist sündmust, mis kõlab kui ilus talvemuinasjutt, vaid valmistume tegema ruumi iseenda sees millelegi pühale. Vahel võib mõne olulise töö äratundmine tabada meid igapäevase sagimise keskel, kuid erinevaid religioosseid traditsioone ühendab veendumus, et paljude vaimsete sügavuste taipamine eeldab hinge ning vahel ka ihu puhastamist paastu, palve, mõtluse või kehaliste harjutuste ja distsipliini abil.

On hea, kui kirikukalender tuletab meelde asju, mis võiks olla igapäevased praktikad enda vaimse tervise hoidmiseks – et tuleb leida aega kiirustamisest välja astuda, endasse vaadata ning teha seda, mis sind kosutab ja elusamaks teeb; välja praakida aga tegevused ja inimsuhted, mis sind tühjaks imevad või panevad end tundma väärtusetuna. Nende mõtete taustal oleme püüdnud ka ise tähele panna, milliste tegevustega raamime oma päeva. Kas haaramme hommikul esimese asjana öökapilt telefoni järele, millele enne uinumist oma viimase pilgu heitsime või alustame päeva hommikul tänulikkuse ja lõpetame tagasivaatamise ja süvenemisega? Kirikutraditsioonis ning erinevates vaimsetes praktikates on tekste ja harjutusi, mis on toimunud vaimsete orientiiridena enesesse süvenemise teel. 21. sajandi inimestena oleme avastanud ühe Igantius Loyola (1491–1556) "Vaimulikel harjutustel" põhineva nutitelefoniga äpi, mis juhhib inimese palvetavas mõtiskluses läbi päeva sündmuste, tunnete ja enda reaktsioonide. Kui mõnes nutitelefoniga kasutajas tekkis huvi, otsisid üles äpp *Reimagining the Examen*.

Esimesel advendil saime kutse pulma, mida põnevusega ootasime. Kui kodust peopaiga poole kõndisime, ei suutnud meie tänava väikepoodide müüijad ja alati tänavanurgal ootavad taksojuhid sõbralikku naeru tagasi hoida – ju oli välismaalased kohalikes riietes siis nii lõbus vaatepilt! Meid peale võtnud taksojuht kinntas küll, et kui muudu on tõesti kohalikke riideid kandvad väismaalsed naljkad, siis meie näeme välja surepärased! Peokoha kaunistused, mida natuke meie selja taga näha on, trumpasid värvikiülluse poolest üle kõik varem nähtu.

“Õpetaja Helene, kas oled juba söönud?”

Kui Eestis algavadki vestlused ilmateemadega, et siis sügavamate teemade juurde liikuda, alustab siin vestlust sageli meile alguses üsna naljakana tundunud küsimus: “Kas oled juba söönud?” Muhelesime, kui üks meie tulevane õpilane seda Helenelt ilma mingi sissejuhatusega Facebookis esimest korda küsis. Peagi aga õppisime, et see on väga tavaline tervitus. Valikus on ka küsimused *kust tuled?* või *kuhu lähed?*, aga lihtne sõna *tere* puudub tegelikult igapäevasest suhtlusest. *Mingalaba*, mis tõlgituna tähendab *õnnistust sulle*, on kasutuses ametlikel puhkudel ning näiteks välismaalasi kõnetades, kohalikud seda aga omavahelises suhtluses ei kasuta.

Kui siia tulime, ütles meie birma keele õpetaja Jennifer, et vajame birmakeelseid nimesid, sest võõrkeelsed nimed on keerulised ja ei jää inimestele meelde ning kohalikud nimed teeksid meid ka veidi rohkem “omadeks”. Nime puhul tundub, et seda ei saa ise välja mõelda, vaid keegi peaks selle andma ja kord antuna on see miski, mis võetakse vastu ja kantakse, mitte ei vahetata parema ilmumisel välja. Paljudes traditsioonides kõneleb nimi inimese omadustest või mõnest talle antud ülesandest. Piibliski on mitmeid näiteid, kus Jumal on oma saadikule andnud uue nime ning nimega koos ka ülesande ja elule uue suuna. Kuidas siis meie oma nimed saime? Kord tunnis üht psalmi teksti tõlkides muheles Jennifer järsku rõõmsalt ühe sõna *thissa-daw* (tõlkes Jumala ustavus) juures ja ütles, et siin on sulle, Helene, nimi – Thissa. Joonas sai oma nime alles umbes nädalase mõtiskluse järel. Ühel päeval tuli Jennifer tundi talle palves pähe turgatanud nimega Midtta, mis tähendab armulikku heldust. Meie värsked nimed tekitavad kohalikes, kuid ka meis endis rõõmsat elevust ning on olnud põnev mõelda, kas sellega oleme saanud ka uued ülesanded ja sihi.

Hetk rühmatööst Mekong Mission Forum konverentsilt.

Jeesuse Aasia nägu

Osalesime paari nädala eest Bangkokis toimunud Mekong Mission Forum nimelisel konverentsil, mis ühendab meie lähiriikide luterlikke kirikuid, mida läbib või mis piirnevad Mekong jõega. Kuna Myanmar on üks neist kuuest riigist, saime maa uute misjonäridena põhjuse osalemiseks. Kolme päeva jooksul vahetati uudiseid vahepeal toimunud, julgustati teineteist ühises teenimistöös, peeti koos jumalateenistusi, esitleti tulevikuplaane, saadi tuttavaks uute tulijatega ja rõõmustati vanade tuttavate nägemise üle ning muidugi nauditi head

Tai toitu. Viimase pidulikuma õhtusöögi eel õppisime ka Tai traditsioonilist tantsu, mida õpetasid uhketesse kostüümidesse riietatud ja kõrgete, tornilaadsete peakaunistustega neiud. Naljaga pooleks vihjasid korraldajad, et kes ei tantsi, see süüa ei saa; nii siis tantsisime jumalateenistuse järel kiriku juurest hoovi kaetud laua juurde. Nalja ja naeru oli loomulikult palju ning tuli esile ka tantsu roll kohalikus kultuuris.

Koos tantsimine, kui üks võimalik viis kogeda osadust, oli hea sissejuhatuse järgnevatel päevadel toimunud kontekstuaalse teoloogia seminarile, kus muuhulgas arutati selle üle, kust läheb kultuuri ja religiooni piir. Millised kombed peaks kristlane hülgama tundes neis ära teise usundi rituaalid ning millised kombed on osa kultuurist, mis on küll

tekkinud ja arenenud budistlikus kultuuriväljas, kuid pole oma olemuselt usulised? Nagu võid arvata, hea lugeja, pole vastust alati nii lihtne leida. Arutelu liikus aga veel avarama küsimuse juurde, nimelt mis on universaalset ja mis ainulaadne siinsete kristlaste viisis oma usku väljendada nii liturgias, muusikas, sõnades kui kunstis? Karikatuurselt võiks küsida, kas kõikjal luterlikus maailmas peab liturgiline ülistuslaul olema ümberpandud saksa keelest!? Usu sisu ja kese inimeseks saanud ning inimest lõputult armastavast Jumalast ühendab meid kõiki üle maailma ning jääb kultuuripiire ületades samaks. Kuid kas ning mis on ainulaadset selles olukorras, milles Kristus inimest just näiteks siin, Myanmaris kohtab? Anti mõista, et nii sageli on inimese ja Jumala kohtumissündmuse taustaks mõne lääne teoloogi sõnastatud inimese olukorra kirjeldus, mis aga ei vasta siinse inimese kogemusele. Usk ei ole midagi ülikoolide teaduskondades või õpetlaste kirjutuslaua taga sündivat, vaid kristlus väljendub reaalse inimeste elatud usus. Kristluse keskse püüdluse – armastada oma ligimest nagu iseennast – sisuks võiks olla näha Jumalat

iga kohatud inimese näos. Milline on Jeesuse Aasia nägu? Millised on narratiivid, mida siin inimesed enda olukorra kohta räägivad? Kas klassikalises Jeesuse sündimispäeva sõimestseenis võiks näiteks kujutada asiaatlike näojoontega Maarjat, Joosepit ja kohaliku traditsiooni järgi kujutatud ingleid? Kas see tooks usu keskse sisu inimese argikogemusele lähemale ning aitaks usku kogeda meie elutervikut ühtseks muutva, tähendust andva horisondina?

Jätan neile mõnede esitatud küsimustele sihilikult vastamata, kuna ühe kokkuvõttena kõlas, et vastused tuleb leida kohalikes kirikutes. Jõulusündmuse ja aastast-aastasse korduvate tuttavate lugude ajal jääme mõtlema taaskord selle peale, et Jumala armastusel ei ole ühte vormi, milles seda tuleks serveerida ning üksnes milles me Jumala kõnetamise ära võiksime tundma. Jumal on armastuse ja headuse läte ning Jeesuse sündimine ning kogu tema elu on kinnitus, kuidas Jumal kõnetab "vormist väljas" ja üllataval viisil. Mõtle näiteks, kui erinevatel viisidel oled sina kogenud, et oled armastatud ja kui üllatavalt, vahel ehk ka väljateenimatult kellegi armastus ja hool sind on puudutanud. Jumal kohtab meid meie tuttavates lugudes, kuid ärme unusta, et ka neist väljaspool. Rahulikku pühadeaega ja rõõmustavaid kohtumisi Jumalaga vahel kõige ootamatumates hetkedes.

Rõõmu ja rahu teile, armsad sõbrad! Olete meie mõtetes ja eestpalves!

Helene ja Joonas

Osadus kaaskristlastega on üks kristliku usu alusammastest, mis meid eluteel toetab. Uues testamendis räägitakse kristlikust kogudusest kui Kristuse ihust, kus kõik inimesed on kui erinevad ihuliikmed ning ükski pole teisest ebaolulisem või autum, vaid kõigil on täita oma roll. Armulauaosadus tuletab meelde seda kiriku ühtsust, et paljud on üks Kristuses. Oma vaimulikust kodust, meie armsakssaanud Tartu Maarja kogudusest lahkumine oli seetõttu väga kurb. Jääme ilma oma vaimsest kodust ja perest. Oleme rõõmsad, et oleme leidnud siin Yangonis väikese osadusgrupi, kellega koos usu- ja argielu väljakutseid ja rõõme jagada ning üksteist palves hoida.

Vahepeal oleme tutvunud oma uue kodumaaga. Käsime muuhulgas Kesk-Myanmaris asuvas iidse Bagani kuningriigi samanimelises pealinnas. Sel aastal UNESCO maailmapärandi nimekirja arvatud templite, stuupade ja kloostrite müriaad on muinasjutuline! Bagani kuningriigi õitsenguajal, 11.–13. sajandil ehitatud pühapaigad on puistatud ühe rahuliku maastiku ning külastajad saavad avastada pisemaid ja suuremaid templeid väikeste elektrirolleritega.

Baganist tunnise autosõidu kaugusel, väikeses Chauki linnas asub lastekodu, mida toetab meie Soome organisatsioon. Kasutasime võimalust neil külas käia ja end tutvustada. Meie püüid rääkida birma keelt tegi lastele palju nalja:)

Eestpalve ja tänu

- * Oleme tänulikud kodugrupi ja uute sõprade eest.
- * Palvetame, et keeleõpingud sujusid lodusalt ja oskaksime anda endale aega kõige uuega kohanemiseks ega ootaks endilt liiga kiiresti liiga palju ega väsiks.
- * Palvetame kohalike koguduste ja kõigi Myanmari kristlaste pärast, ning et jõuluajal tekiks neil võimalusi jagada oma isiklike lugusid, kuidas Jumal nende elus kogetav on.

Rakverest pärit Helene ja Soome päritoluga Joonas on Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ja Soome Luterliku Evangeeliumiühingu misjonärid. 2019. aasta augustis läkitati nad kolmeks aastaks tööle Kagu-Asiasse, Myanmarisse. Nende töö valdavalt budistlikus Myanmaris on toetada sealset luterlikku kirikut. Peale birma keele õpinguid hakkavad nad õpetama paari aasta eest rajatud teoloogilises instituudis kiriku tulevase töötegijaid ja vabatahtlikke.

Kas sooviksid saada sõbrakirja oma e-postkasti?

Kirjuta Helenele aadressil helenetoivanen@gmail.com

Kas soovid toetada EELK välismisjonitööd tööd Myanmaris ühekordse annetuse või püsikorraldusega?

Annetused on oodatud EELK Misjonikeskus välismisjonikontole

Saaja: EELK Misjonikeskus, konto nr: EE292200221071313929.

Kas soovid olla meie tegemistega kursis sotsiaalmeedia kaudu?

Oleme leitavad Instagramis Toivasetmissio ja Facebookis Toivaset Missio.